

Activiteitenverslag 2012

Nederlandstalige versie van het geheel aan activiteiten van de Brailleliga. Dit verslag is tevens beschikbaar in het Frans, in audio versie (CD) en op onze website: www.braille.be

Engelandstraat 57, 1060 Brussel
T +32(0)2 533 32 11 - F +32(0)2 537 64 26
info@braille.be - www.braille.be
IBAN BE11 0000 0000 4848 - BIC BPOTBEB1

INHOUDSOPGAVE.

1.	Woord vooraf	p. 3
2.	Geholpen personen in 2012	p. 4
	2.1. Een andere kijk op het dagelijks leven.....	p. 5
	2.2. Een andere kijk op studie en werk	p. 7
	2.3. Een andere kijk op vrijetijdsbesteding.....	p. 9
3.	Sensibilisering en vertegenwoordiging	p. 11
	3.1. Informatie en sensibilisering.....	p. 11
	3.2. Vertegenwoordiging en interpellaties.....	p. 12
4.	Zij helpen de Brailleliga	p. 13
	4.1. Vrijwilligers.....	p. 14
	4.2. Schenkers en erflaters	p. 14
	4.3. Subsidiërende instanties.....	p. 14
5.	Besluit en perspectieven	p. 15
6.	Enkele cijfers	p. 16
	Bijlagen	p. 17

De begeleiding en ondersteuning die de Brailleliga aanbiedt aan personen met een visuele handicap, vertrekt vanuit de visie dat elke persoon zelf zijn keuzes moet kunnen maken. Het verwerven of het behouden van een optimale zelfstandigheid is hierbij essentieel. Deze benadering sluit aan bij de principes van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De Brailleliga is een neutrale vereniging die de democratische waarden hoog in het vaandel draagt. Ze wil alle blinde en slechtziende personen helpen. Actief in alle streken van het land, biedt de Brailleliga een gratis dienstverlening aan die al even gevarieerd is als het leven zelf: sociale dienstverlening, begeleiding en aanleren van vaardigheden die tot een grotere zelfstandigheid leiden, beroepsopleiding en tewerkstelling, culturele activiteiten en vrijetijdsbesteding, ...

1. WOORD VOORAF.

Voor de Brailleliga was 2012 een overgangsjaar waarin de nieuwe directie de fakkel overnam van de oude, we een aantal projecten voltooiden die ons na aan het hart lagen, zoals de opening van onze regiohuizen in Leuven en Ath en waarbij met volharding de belangen van personen met een visuele handicap werden behartigd. Dit alles gebeurde bovenop onze kernopdracht nl. het ondersteunen van blinde en slechtziende personen.

13.364 blinde en slechtziende personen werden geholpen. Een voortdurend stijgend aantal omwille van de vergrijzing van de bevolking en de hieraan verbonden stijging van de leeftijdsgebonden oogziekten.

Ook vandaag worden personen die pas na hun 65ste een visuele handicap krijgen, nog altijd ten onrechte uitgesloten van overheidssteun door de gewesten en gemeenschappen, in het bijzonder voor de aanschaf van hulpmiddelen of voor het volgen van mobiliteitslessen. Toch evolueerde de situatie in 2012. Op initiatief van de Brailleliga werden immers twee werkgroepen opgericht – een Nederlandstalige en een Franstalige – met als doel de beleidsmakers te overtuigen hulpmiddelen ook ter beschikking te stellen van 65-plussers. In elke regio heerst er algemene eensgezindheid over het feit dat deze leeftijdsgroep nog altijd gediscrimineerd wordt en werden de door de werkgroepen geformuleerde aanbevelingen gehoord. De bal ligt nu in het kamp van de gewestelijke en gemeenschapsoverheden. De zoektocht naar oplossingen is begonnen.

De opening van twee nieuwe regiohuizen in Ath en Leuven is een bijkomende fase in het lokale vestigingsplan van de Brailleliga. Door onze diensten voor blinde en slechtziende personen in die regio's lokaal aan te bieden, krijgen meer mensen toegang tot deze hulpverlening. Ze kunnen bijvoorbeeld de hulp van de Sociale dienst inschakelen bij de verschillende stappen die ze moeten zetten voor de erkenning van hun handicap, om informatie te krijgen over hun rechten of de bestaande ondersteuning of hulp die mogelijk is. De Dienst begeleiding en hulp in het dagelijkse leven ondersteunt hen bij het verwerven van zelfstandigheid, terwijl onze lesgevers en jobcoaches deskundig advies geven aan al wie zich op de arbeidsmarkt wil begeven. De Brailleclubs, culturele activiteiten en andere georganiseerde uitstappen zijn stuk voor stuk aan personen met een visuele handicap aangepast en dragen bij tot hun ontplooiing.

2012 was ook een jaar van gemeente- en provincieraadsverkiezingen, voor de Brailleliga een gelegenheid om haar memorandum aan onze politici te bezorgen. We hebben die kans ook aangegrepen om onze eigen campagne te voeren: geen verkiezingscampagne, maar een sensibiliseringscampagne, om alle lokale actoren, overheden, burgers, ondernemingen, ... aan te sporen om aandacht te hebben voor de behoeften van personen met een visuele handicap in hun stad of gemeente.

Zoals elk jaar ondersteunden we ook het wetenschappelijk onderzoek. In samenwerking met het FRO (Fonds voor Research in Oftalmologie) reikte de Stichting voor blinden prijzen uit aan drie jonge wetenschappers voor hun oogheelkundig onderzoek.

Tot slot willen we hier alle medewerkers en vrijwilligers van de Brailleliga bedanken voor hun dagelijkse inzet, en verder ook al onze gulle schenkers en de subsidiërende overheden, zonder wie onze projecten en activiteiten onmogelijk waren geweest.

Michel MAGIS
Directeur

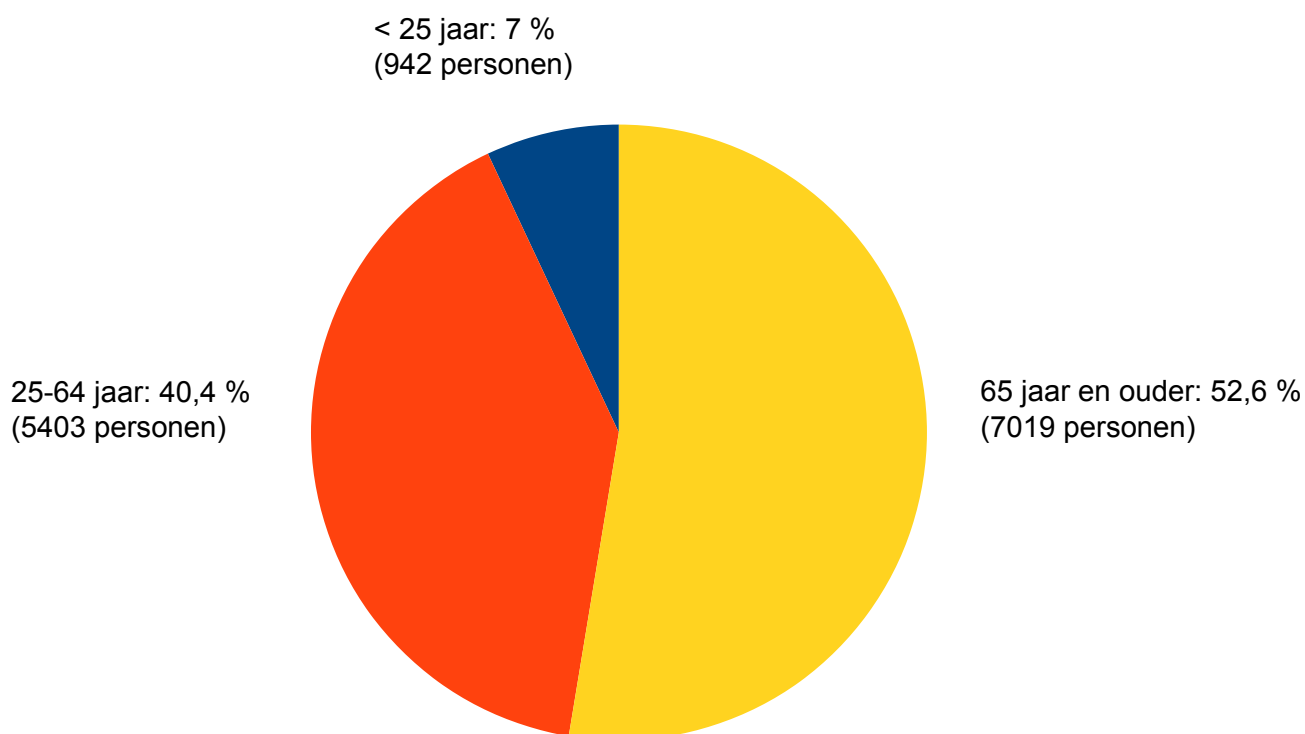

Thierry VAN BOXMEER
Voorzitter

2. GEHOLPEN PERSONEN IN 2012.

In 2012 werden 13.364 personen met een visuele beperking door de Brailleliga geholpen om hun zelfstandigheid te ontwikkelen of te behouden. Zij konden geheel gratis een beroep doen op de hulp van maatschappelijk assistenten, ergotherapeuten, lesgevers, bibliothecarissen,... Zonder de kostbare steun van de 104 medewerkers, 383 vrijwilligers en al diegenen die de Brailleliga financieel steunen, zou dit onmogelijk zijn.

Indeling van de geholpen personen per leeftijdscategorie in 2012:

Meer dan de helft van onze begunstigen (7019 personen) is ouder dan 65, 4458 onder hen zijn 80-plussers. Deze aantallen zijn het gevolg van de verlenging van de levensverwachting die een verhoging van de leeftijdsgebonden aandoeningen met zich meebrengt, waaronder het verlies van het zicht.

Op welke diensten kunnen de personen met een visuele beperking een beroep doen? Hoe wordt het grote publiek geïnformeerd en gesensibiliseerd? Hoe worden onze gratis verleende diensten gefinancierd? Deze punten worden op volgende pagina's besproken.

2.1. Een andere kijk op het dagelijks leven.

Blind of ernstig slechtziend worden haalt het dagelijks leven overhoop: de persoon verliest zijn aanknopingspunten, ondervindt moeilijkheden bij het aankleden, koken, zich verplaatsen, ... De Brailleliga helpt personen met een visuele beperking bij het (terug)vinden van hun zelfstandigheid en ondersteunt ze bij hun integratie in de maatschappij.

In eerste instantie verlenen de maatschappelijk assistenten het nodige advies en hulp. Zij stellen een verslag op van de situatie en naargelang de noden verwijzen zij door naar de andere diensten van de Brailleliga. We informeren de persoon over de sociale en fiscale voordelen waarvan hij kan genieten. Bovendien gaan wij samen na of ondersteuning kan verkregen worden vanuit regionale, gemeenschaps- of federale instanties. Tenslotte helpen we hem bij de noodzakelijke stappen bij de fondsen voor hulp aan personen met een handicap.

Personen met een visuele beperking maken zich vaak zorgen over hun levenssituatie, toekomst, sociaal leven, beroepsmogelijkheden, het verkrijgen van ondersteuning door de overheid. Een multidisciplinair team beantwoordt hun vragen. Kinderen, jongeren en volwassenen kunnen eerst een oriënterend onderzoek ondergaan (sociale voorgeschiedenis, psychomotorisch onderzoek, onderzoek cognitieve capaciteiten, ...). Zo kunnen we ontdekken wat hun aspiraties zijn en hoe hun maatschappelijke, educatieve en professionele integratie kan worden bevorderd.

Dankzij de babypop van de Brailleliga leren blinde en slechtziende ouders hun toekomstig kindje in alle veiligheid verzorgen.

Zich aankleden, een maaltijd klaarmaken, de baby verzorgen, braille leren, weten hoe zich te verplaatsen met een witte stok en/of een geleidehond, zijn kind met een visuele beperking begeleiden in het gewoon onderwijs, de verlichting aanpassen, kleine hulpmiddelen gebruiken, ... zijn vormingen en begeleidingen waarvoor ernstig slechtziende of blinde mensen bij onze begeleidingspecialisten terecht kunnen.

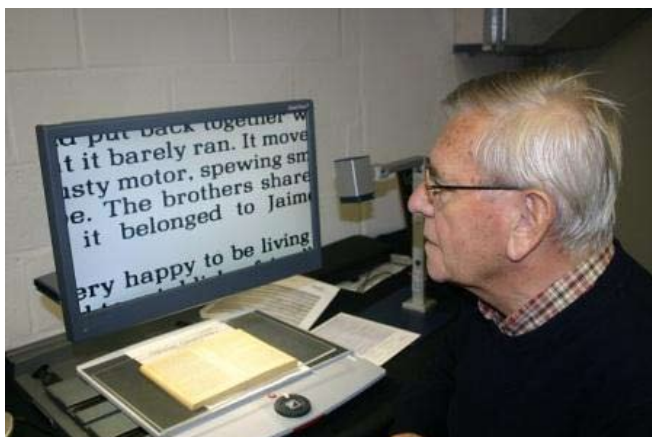
Nieuwe bureoticacursussen werden in 2012 ingevoerd om blinde en slechtziende personen die dat wensen, met een computer vertrouwd te maken. In het Nederlandstalig landsgedeelte gaf de beroemde Tante Kaat raad en weetjes over onderhoud en orde in huis en over persoonlijke hygiëne.

Naast de diensten die aan blinde en slechtziende personen geboden worden, organiseren wij ook sensibiliseringssessies over de visuele beperking zowel voor familieleden van de personen met een visuele beperking als voor professionals en collega's die met hen in contact komen.

Waar kunnen een agenda in grote letters, een sprekende bloeddrukmeter, een witte stok, aangepaste spelletjes, een telefoon met grote toetsen gekocht worden? In de winkel van de Brailleliga, de BrailleShop, vinden blinde en slechtziende personen een selectie van meer dan 500 artikelen om hen het leven gemakkelijker te maken. De te koop aangeboden artikelen worden vooraf getest.

De Brailleliga informeert de persoon met een visuele beperking ook over de technische aanpassingen die hem helpen om zijn zelfstandigheid in zijn privé-, school- of beroepsleven te vergroten. Rekening houdend met zijn visuele beperking, functioneel gezichtsvermogen, visuele eisen en activiteiten adviseren wij hem bij de keuze van hulpmiddelen.

Op BrailleTech maakt men kennis met aangepast materiaal.

Deze hulpmiddelen (draagbare loepen, software, brailleleesregels, beeldschermloepen) kunnen na afspraak getest worden in onze demozaal waarna men deze kan aanschaffen bij een hulpmiddelenleverancier. Wij helpen de personen met een visuele beperking ook bij de stappen die, indien mogelijk, kunnen leiden tot een financiële tussenkomst door de betrokken overheid.

Van 18 tot 20 oktober 2012 vond in de maatschappelijke zetel van de Brailleliga

BrailleTech plaats. Deze beurs die alle Belgische hulpmiddelenleveranciers samenbrengt, heeft almaar meer succes. De BrailleTech geeft blinde en slechtziende personen een volledig overzicht van alle beschikbare hulpmiddelen. Ze kunnen ze vergelijken, testen en beroep doen op het objectieve en professionele advies van onze medewerkers. Jaarlijks worden deze hulpmiddelen geperfectioneerd en komen er steeds weer nieuwigheden op de markt. Tijdens de editie 2012 konden de bezoekers kennismaken met een nieuwe gps die blinde en slechtziende personen helpt zich makkelijker te verplaatsen. Ze konden ook de nieuwste beeldschermloepen, gsm's met spraakweergave of draagbare technische hulpmiddelen testen. Personen met een visuele beperking konden deelnemen aan workshops: optische hulpmiddelen en filterende glazen, begeleiding van de 16-25-jarigen, aanpassing van het licht aan hun visuele beperking, DAISY-boeken, ... Voor oogartsen werd een specifieke workshop georganiseerd: hoe de visuele handicap aan de patiënt medelen? Welke informatie wordt hem meegegeven? Naar wie kan hij doorverwezen worden?

Enkele cijfers:

In 2012 :

- deden 903 personen voor de eerste maal een beroep op onze diensten;
- hadden 3.855 persoonlijke gesprekken plaats, waren er 45.615 telefonische en schriftelijke contacten met de maatschappelijk assistenten;
- werden 918 personen begeleid;
- bezochten 1.515 personen de BrailleTech.

HORUS. Om zijn motorische, cognitieve, sociale, affectieve en functionele ontwikkeling te verbeteren, is het soms nodig dat de persoon met een visuele handicap een revalidatieprogramma volgt. Ongeacht de oorzaak of de aard van de problemen gelinkt aan een visuele handicap, heeft de opvolging in Revalidatiecentrum HORUS tot doel de persoon zo zelfstandig mogelijk te maken. Personen met een visuele handicap hebben in het Revalidatiecentrum HORUS een multidisciplinair team tot hun beschikking: revalidatie-oogartsen, orthoptisten, therapeuten gespecialiseerd in mobiliteit en hulp in het dagelijks leven, een psycholoog, een specialiste in psychomotorische revalidatie en maatschappelijk assistenten. HORUS kwam tot stand uit de samenwerking tussen het UVC Brugmann, het Universitair Kinderziekenhuis Koningin Fabiola en de Brailleliga. HORUS is het enige door het RIZIV erkende revalidatiecentrum voor blind- en slechtziendheid in Brussel.

2.2. Een andere kijk op studie en werk.

Personen die geconfronteerd worden met een visuele handicap zitten vaak met tal van vragen over hun toekomst, opleidingsmogelijkheden of professionele loopbaan. De Brailleliga helpt hen om op deze vragen een antwoord te vinden. Via cognitieve testen, specifieke screeningstechnieken en gesprekken om de motivatie en persoonlijke wensen te achterhalen, kan de blinde of slechtziende persoon zelf de mogelijke pistes ontdekken. Met de hulp en inzet van het ervaren team van de Brailleliga kan de persoon zijn/haar toekomst uitstippelen.

Heel wat leerlingen met een visuele handicap volgen vandaag gewoon onderwijs. Met aangepaste steun en begeleiding kunnen ze zich op dezelfde manier ontwikkelen als hun klasgenoten. De begeleiders van de Brailleliga helpen hen zich te oriënteren, een goede plek te vinden in de klas (bijvoorbeeld dicht bij het bord voor een slechtziende leerling) en alle beschikbare hulpmiddelen efficiënt te gebruiken. Er kan ook op bepaalde momenten in de klas tussengekomen worden. Leerkrachten en medeleerlingen krijgen ook advies over hoe ze met een klasgenoot met een visuele beperking moeten omgaan.

Vaak worden in dit kader sessies georganiseerd. Dergelijke sessies zijn uitermate nuttig voor de begripsvorming en het inlevingsvermogen van de omgeving voor wat betreft de leefwereld van de blinde of slechtziende leerling. Op deze manier kunnen blinde en slechtziende leerlingen in de meest optimale omstandigheden hun schoolloopbaan in het gewone onderwijs doorlopen.

Blinde of slechtziende personen die een hogere studie of een beroepsopleiding wensen te volgen, een stage dienen te lopen of een job willen uitoefenen, hebben hiervoor aangepast materiaal nodig. Er wordt een balans van de situatie opgemaakt zodat de werkplek op adequate wijze kan ingericht worden (vergrotingssoftware, een beeldschermloep, spraakweergave, een brailleleesregel, een notitietoestel, ...). Syllabi en andere documenten kunnen door onze kopiïsten of studietechnici omgezet worden in een voor de blinde of slechtziende persoon toegankelijke leesvorm. Dit betekent concreet dat documenten en

studiemateriaal beschikbaar worden gesteld in braille, in grootletterdruk, in audio- of digitale versie. Er kan een beroep gedaan worden op psycho-pedagogische begeleiding en de hulp van een begeleider indien men wenst verder te studeren.

Dankzij aangepast materiaal kan een persoon met een visuele beperking zelfstandig zijn/haar taken uitvoeren.

« Ik wens graag aan de slag te gaan maar weet niet welke jobs haalbaar zijn, rekening houdend met mijn visuele beperking. Welke ondersteuning van de overheid kan ik krijgen? » Bij de Brailleliga vinden blinde en slechtziende personen de informatie die nodig is om van start te kunnen gaan op de arbeidsmarkt. Personen met een visuele beperking kunnen tevens gespecialiseerde beroepsopleidingen

volgen die afgestemd zijn op hun specifieke handicap: alfabetiseringscursussen, braille, Nederlands, Frans, Engels, onthaal- en communicatietechnieken, buretica, sociale wetgeving, sollicitatietechnieken, ... Een bijzondere aandacht gaat uit naar individuele noden, kennis van

Dankzij ondersteuning kunnen slechtziende of blinde studenten hun studies optimaal voortzetten.

hulpmiddelen, activering op de arbeidsmarkt, bijscholingen, stages en bedrijfsopleidingen. Jobcoaches staan personen met een visuele handicap bij om hun professionele (her)inzetbaarheid te vergroten, hun baan te consolideren of te behouden. Het coachen en begeleiden naar sollicitatiegesprekken hoort hier uiteraard ook bij. Tevens worden werkposten aangepast en dito materiaal ter beschikking gesteld.

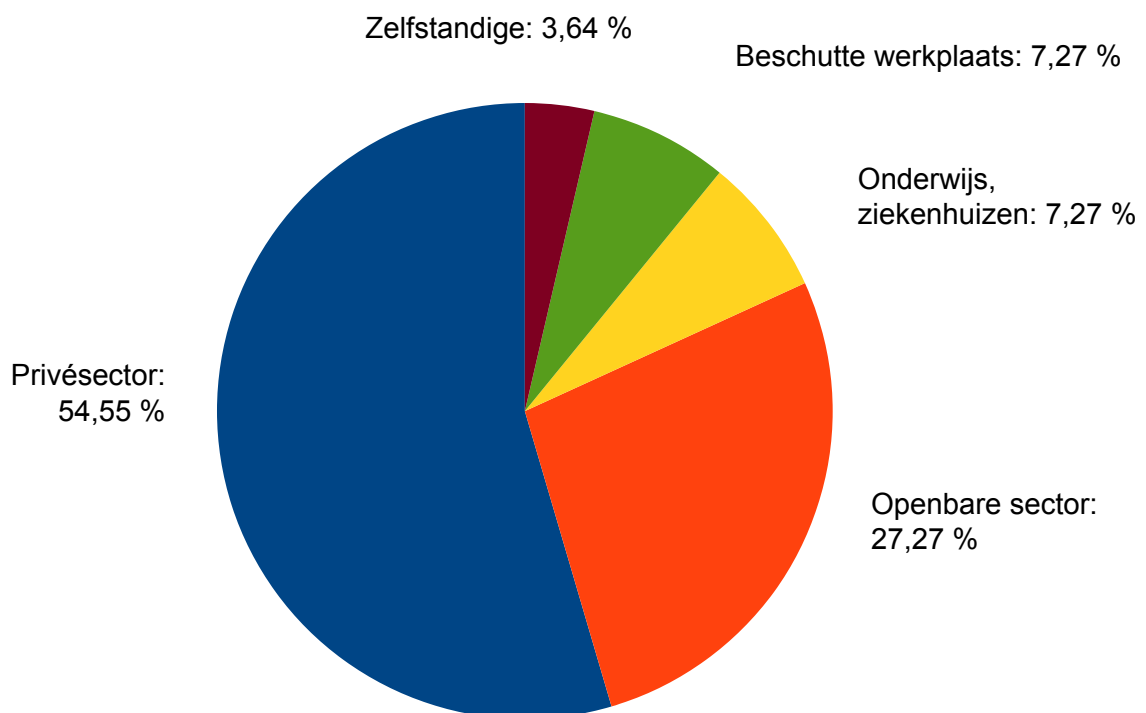
De Brailleliga ziet er tevens op toe dat contacten met de werkgevers gelegd en in stand gehouden worden. De werkgevers worden geïnformeerd over de professionele capaciteiten van de personen met een handicap, de mogelijke tussenkomsten van de overheid, de hulpmiddelen en administratieve hulp. Er kunnen ook sensibiliseringssessies georganiseerd worden voor de collega's van de persoon met een visuele handicap zodat zij beter begrijpen wat het betekent om te leven en te werken met een visuele beperking.

Enkele cijfers:

109 studenten genoten van een pedagogische omkadering.
56 cursisten begonnen aan een beroepsopleiding.
67,9 % van de cursisten behielden of vonden na hun opleiding een baan.
246 studiebeurzen werden toegekend door de Brailleliga.

De Brailleliga is ook aangesloten bij het Europese netwerk ENVITER (European Network for Vision Impairment Training & Research). Binnen dit kader werkte de Brailleliga in 2012, i.s.m. het Nederlandse Koninklijke Visio en nog andere Europese partners, een projectaanvraag uit binnen het Europese Lifelong Learning programma. Het project "A Holistic view on job placement for visually impaired persons" tracht ervaringen en knowhow uit te wisselen tussen de betrokken partners en de toegevoegde waarde te beschrijven van een specifieke benadering van tewerkstelling voor personen met een visuele handicap in relatie met een mainstreaming benadering.

In welke sector hebben personen met een visuele handicap in 2012 een baan gevonden?

2.3. Een andere kijk op vrijetijdsbesteding.

Samen op uitstap gaan, voordrachten bijwonen, nieuwe knutseltechnieken aanleren of samen een gezelschapsspel spelen, ... het zijn slechts enkele voorbeelden van activiteiten die ervoor zorgen dat blinde en slechtziende personen niet in een dreigend isolement terechtkomen. Dankzij de bijeenkomsten van de Brailleclubs, de uitstappen en culturele evenementen wordt hun zelfvertrouwen opgekrikt en eenzaamheid tegengegaan. Personen met een visuele beperking worden gestimuleerd om het maximum uit hun eigen creativiteit te halen, hun talenten de vrije loop te laten en dit alles in een sfeer die de opbouw van sociale contacten en de mogelijkheid tot uitwisseling van ervaringen bevordert.

In 2012 werd er gezocht naar de geschiedenis achter de snoep op de tentoonstelling Sweet Candy in het Brusselse Museum van de Molen en de Voeding, ging men terug in de tijd in het Museum van de Prehistorie van Ramioul. Er werd ook een wandeling gemaakt in het Blotevoetenpark van Brunssum. In de Haspengouwse vierkantshoeve de Kamerijckhoeve

Bij een bezoek aan een tentoonstelling over de geschiedenis van de snoep hoort uiteraard ook het proeven van enkele zoetigheden.

werden de blinde en slechtziende personen ingewijd in de geheimen van de aspergekwekerij. Met bezoeken aan de steden Amsterdam, Rotterdam en Eindhoven werd aan de uitstappen ook een internationaal tintje toegevoegd.

Tijdens de BrailleDay genoten zowel de kinderen als de dieren van mekaars gezelschap.

In het kader van de BrailleDay brachten 143 Nederlandstalige en Franstalige kinderen met een visuele beperking op 3 mei 2012 een dagje door op de Boerderij Nos Pilifs in Brussel. Ze mochten er de koe Noisette voederen, hun eigen boter maken, de handen uit de mouwen steken in de moestuin, ... 's Middags genoten ze van de vers gebakken broodjes en een tas lekkere soep. Moe maar tevreden trokken ze met enkele leuke gadgets en hun zelfgemaakte koekjes weer naar huis.

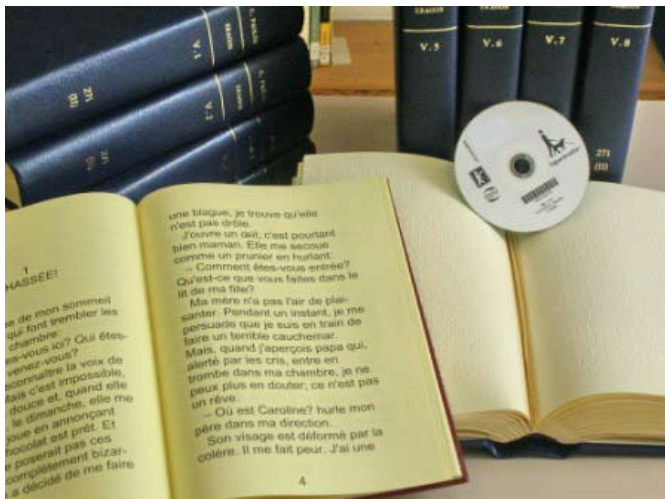
Van 3 tot en met 6 juli 2012 verbleven 16 blinde en slechtziende kinderen en hun begeleiders in Oostende. Tijdens deze stage leren de kinderen op een speelse manier hun zelfstandigheid vergroten, wat erg belangrijk is voor hun sociale en culturele integratie in de maatschappij. Taken als

het bed opmaken, zichzelf aankleden, een boterham smeren, ... zijn niet vanzelfsprekend voor blinde of slechtziende kinderen.

In de Spelothek van de Brailleliga kan jong en oud met een visuele handicap terecht voor aangepaste spelletjes in grootletterdruk, braille of voorzien van speciaal aangebrachte markering. Spelen is immers voor iedereen onmisbaar. Via het spel kunnen blinde en slechtziende personen hun behendigheid, strategische capaciteiten en woordenschat verbeteren en vooral ook sociale contacten onderhouden.

Met een aangepaste Monopoly kan het gezin samen spelen.

Dankzij luisterboeken, boeken in braille of grootletterdruk kunnen ook personen met een visuele beperking actief genieten van een boek.

boek dat voor onze stand gemaakt werd in samenwerking met de Hogeschool voor Beeldende kunst « Le 75 ». Kinderen konden er klassieke sprookjes als Hans en Grietje, De Drie Biggetjes of Klein Duimpje met al hun zintuigen beleven. De muzikant en verteller Moustafa Largo bracht voor de gelegenheid ook een bijzondere versie van zijn stuk « Ali au pays des 40 conteurs », aangepast voor personen met een visuele beperking. Aan de ziende personen werd gevraagd om het stuk in de feeërieke sfeer van de populaire Marokkaanse sprookjes geblinddoekt te volgen.

In het Documentatiecentrum kunnen zowel ziende als slechtziende en blinde personen informatie vinden over de visuele handicap. Het Documentatiecentrum is een bibliotheek met naslagwerken over onderwerpen, gerelateerd aan het zicht.

Romans, essays, biografieën, ... kinderen en volwassenen met een visuele handicap kunnen gratis Franstalige boeken ontlenen in onze Bibliotheek¹ in braille, grootletterdruk of als luisterboek. Er worden in onze vereniging ook zelf boeken in braille of grootletterdruk omgezet en ambachtelijk ingebonden.

Voor het uitlenen van Nederlandstalige boeken wordt nauw samengewerkt met de Luisterpuntbibliotheek.

Tijdens de « Foire du Livre 2012 », die in Brussel doorging van 1 tot en met 5 maart 2012, werden de bezoekers uitgenodigd om als een lilliputter te komen “lezen” met hun neus, oren en smaakpapillen in het reuzegrote

Ons zintuiglijk reuzenboek op de “Foire du Livre”.

Enkele cijfers :

- Socio-culturele activiteiten: we noteerden 4.911 aanwezigen tijdens de 369 socio-culturele activiteiten die georganiseerd werden.
- Speltheek: er zijn 321 aangepaste gezelschapsspelen beschikbaar.
- Documentatiecentrum: er zijn 7.188 documenten inzake thema's met betrekking tot het gezichtsvermogen beschikbaar.
- Bibliotheek:
  - 4.882 boeken in braille, reliëf of multisupport; 3.706 in grootletterdruk; 11.148 op Daisy-CD of MP3, werden voorgesteld.
  - In 2012 werden 34.249 titels uitgeleend.
  - In 2012 werden 60 boeken in braille (259 delen), 39 boeken (80 delen) in grootletterdruk, 371 boeken op Daisy-CD aangemaakt voor de Bibliotheek.

¹ De Franstalige Volwassenenbibliotheek geeft het ingesproken driemaandelijkse magazine “Des idées et des livres” op DAISY-cd uit. De Franstalige Jeugdbibliotheek produceert het magazine “Tapage”. Deze tijdschriften worden op aanvraag gratis verstuurd.

3. SENSIBILISERING EN VERTEGENWOORDIGING.

3.1. Informatie en sensibilisering.

De Witte Stok, het kwartaaltijdschrift van de Brailleliga, wordt aan onze blinde en slechtziende leden en aan onze schenkers opgestuurd. Het tijdschrift geeft een volledig overzicht van de sociale en wettelijke actualiteit met betrekking tot de handicap, de bestaande hulpmiddelen en de activiteiten van onze vereniging, ... Eind 2012 werd onder de lezers een enquête gehouden om beter aan hun verwachtingen over het tijdschrift te kunnen voldoen. De resultaten van deze enquête zullen als basis dienen voor een herwerking van De Witte Stok in 2013.

In 2012 werd met de vernieuwing van onze website www.braille.be begonnen. Dit zal in de loop van de eerste helft van 2013 resulteren in een nieuwe website ten dienste van personen met een visuele beperking. De Brailleliga heeft ook haar aanwezigheid op het net uitgebreid met het aanmaken van haar eigen pagina's op Facebook die regelmatig gevoed worden met inlichtingen over onze activiteiten.

Uitproberen van simulatiebrillen ter gelegenheid van « Sortilèges » in Ath.

Geleide bezoeken aan de Brailleliga en het Braillemuseum worden aangeboden aan scholen, verenigingen en andere geïnteresseerde groepen (2.048 bezoekers in 2012). Zo kan het publiek de wereld waarin blinde en slechtziende personen leven, beter begrijpen en kennis maken met de grote diversiteit aan diensten die onze vereniging biedt.

Om de bevolking te sensibiliseren over de visuele beperking en onze diensten te promoten, was de Brailleliga in 2012 aanwezig op tal van evenementen in de verschillende regio's van het land: Salon Autonomies te Luik, Pasenfoor te Kortrijk, de

20 km door Brussel, Sortilèges te Ath, Rimpelrock te Hasselt, de Landbouwbeurs te Libramont, Gentse Feesten, Lambertusmarkt te Eupen, Actief 50 te Genk, Zenith te Brussel, Ophthalmologica Belgica, enz.

In 2012 hadden gemeenteraadsverkiezingen plaats en daarom hield de Brailleliga eraan een plaatselijk karakter aan haar jaarlijkse sensibiliseringscampagne te geven. « De Week van de Brailleliga » vond plaats in de 11 steden waar onze vereniging een regiohuis heeft. Met een affiche die sterk leek op een verkiezingsaffiche riep onze vereniging de plaatselijke autoriteiten, burgers, firma's, handelszaken en scholen op om te « stemmen » voor een gemeente die aandacht heeft voor de blinden.

Iedereen kan er op zijn niveau toe bijdragen dat blinde en slechtziende personen toegang krijgen tot informatie in de brede zin, zich zonder gevaar kunnen verplaatsen, een beroep uitoefenen en deelnemen aan sociale of culturele activiteiten. De zeer goed zichtbare en interpellierende campagne viel op en zette de bewoners van die steden ertoe aan positieve aandacht te schenken aan hun slechtziende medeburgers.

In 2012 gingen twee campagnes met inlassingen in de geschreven pers door, met als doel het verspreiden van informatie over LMD (Leeftijdsgebonden maculadegeneratie) en om de gratis verkrijgbare praktische gids «Visuele beperkingen bij senioren: bewaar uw autonomie, leer technische hulpmiddelen gebruiken» te promoten. Deze gids toont de bestaande hulpmiddelen en geeft senioren die slechtziend worden praktische raad om zelfstandig door het leven te gaan. In samenwerking met de Brailleliga en dankzij de steun van Novartis werd deze gids door de uitgeverij Vivio uitgebracht.

De Stichting voor de blinden, stichting van openbaar nut van de Brailleliga, heeft binnen haar opdrachten ook het ondersteunen van oogheekundige onderzoeksprojecten. Zij wordt hierin bijgestaan door een Wetenschappelijk Comité, waarin onder het voorzitterschap van professor Jean-Jacques De Laey, professoren van de 7 universiteiten van het land zetelen. In 2012 ontvingen drie, door een internationale jury gekozen, jonge onderzoekers elk een prijs van de Stichting voor de blinden voor een totaalbedrag van 50.000 euro. Het onderzoek van Dr. Joachim Van Calster (KUL) legt zich toe op de ontwikkeling van een behandeling van auto-immune uveïtis. Kristof Van Schil (UZ Gent) onderzoekt welke de rol is van het RERG-gen bij de erfelijke ziektes van het netvlies zoals de pigmentaire retinopathie of de Leber congenitale amaurose. Dr Tine Van Bergen (KUL) zoekt op haar beurt naar een nieuwe therapie bij falen van de filterende chirurgie bij de behandeling van het glaucoom.

Michel Magis met Dr Joachim Van Calster, Kristof Van Schil en Dr Tine Van Bergen.

3.2. Vertegenwoordiging en interpellaties.

Opdat de personen met een visuele beperking zelfstandig zouden zijn en zich in het maatschappelijk, professioneel en cultureel milieu kunnen integreren, moet de gehele maatschappij zich ook aan hen aanpassen. Daarom legt de Brailleliga zich erop toe hun rechten en belangen te verdedigen bij de verschillende beleidsniveaus (lokaal, regionaal, communautair, federaal of Europees). Onze vereniging zetelt ook actief in 26 raadgevende en besluitvormende instanties, zoals: de Adviesraden voor Personen met een Handicap in verschillende gemeenten, de Adviesraad voor Personen met een Handicap te Brussel, het Beheerscomité van AWIPH, de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap, het Brussels Regionaal Overleg, het BDF (Belgian Disability Forum), enz.

In Vlaanderen bestaat spijtig genoeg nog geen georganiseerd overleg tussen de vertegenwoordigers van de personen met een handicap en de regering. In 2012 hebben 22 organisaties zich verenigd onder de naam NOOZO (Niets Over Ons Zonder Ons) om aan de Vlaamse overheid de resultaten te overhandigen van een studie over hoe in Vlaanderen de vertegenwoordiging van personen met een handicap zou kunnen georganiseerd worden. Op basis van dit verslag en de evaluatie ervan door de Vlaamse Regering, zou begin 2013 een concreet voorstel moeten opgesteld worden. De Brailleliga volgt de zaak van nabij op.

De Brailleliga heeft zich in 2012 verder ingezet voor de implementering van het VN-Verdrag inzake rechten van personen met een handicap. Door België in juli 2009 en Europa in december 2010 bekrachtigd, wil deze conventie de rechten van personen met een handicap waarborgen en erop toezien dat ze bij de tenuitvoerlegging van alle beleidsvormen en programma's toegepast worden en discriminatie in al zijn vormen geweerd wordt. Als lid van het Belgian Disability Forum draagt de Brailleliga bij tot de belangrijke opdracht opdat de bepalingen van het verdrag in de wetgeving toegepast worden. In 2012 stelde het BDF een « Platform van de adviesraden » samen waarin de verschillende entiteiten van het land (Brussel, de Duitstalige Gemeenschap, Vlaanderen en Wallonië) zetelen. De Brailleliga werkt actief mee aan dit platform dat de coördinatie wil verbeteren en in onderling overleg en proactief de politieke thema's wil behandelen die de personen met een handicap aanbelangen.

Ter gelegenheid van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van oktober 2012 vestigde de Brailleliga via haar memoranda de aandacht van de verantwoordelijke politici op de diverse moeilijkheden die op gemeentelijk en provinciaal plan dienen opgelost te worden om het leven van personen met een visuele beperking in hun gemeente te verbeteren.

Met de beeldschermloepen kan tekst erg vergroot worden waardoor slechtziende personen gemakkelijker kunnen lezen.

In België ontvangen senioren die na hun 65ste blind of slechtziend worden geen financiële tussenkomst voor de aanschaf van bepaalde hulpmiddelen (beeldschermloepen, aangepaste telefoon, Daisy-speler, sprekende rekenmachine, ...). Om oplossingen te vinden voor deze onrechtvaardige situatie, nam de Brailleliga het initiatief om twee werkgroepen samen te stellen, één voor het Nederlandstalig landsgedeelte, een andere voor het Franstalig landsgedeelte, waarin tal van verenigingen zetelen die bij dit probleem betrokken zijn. In nauwe onderlinge samenwerking hebben zij diverse pistes uitgewerkt om de weg te openen voor de ouderen

die na hun 65ste gehandicapt worden tot een financiële ondersteuning vanuit de regionale overheden voor wat betreft individuele hulp, meer bepaald de hulpmiddelen. Deze pistes worden door de instanties onderzocht en de Brailleliga volgt dit dossier van zeer nabij op.

4. ZIJ HELPEN DE BRAILLELIGA.

De actie van de Brailleliga ten gunste van personen met een visuele beperking is mogelijk dankzij een uitgebreid netwerk aan personen die ons gul helpen. Sommigen geven ons tijd, anderen nemen deel aan de Tombola, schenken geld, nemen ons op in hun testament of richten een opgedragen fonds op. Omdat de overheidssubsidies slechts 22,09 % van de noden van de Brailleliga dekken, is deze hulp zeer waardevol.

4.1. Vrijwilligers.

Het inspreken van boeken, het beheer van de brailleclubs, het bemannen van de informatiestands, hulp bij culturele activiteiten, administratieve taken : de vrijwilligers besteden veel tijd aan personen met een visuele beperking.

Er is eveneens een team vrijwilligers dat de wenskaarten verkoopt. Met de opbrengsten wordt onze Sociale dienst gedeeltelijk gefinancierd.

383 vrijwilligers hielpen de Brailleliga in 2012 en wij hadden het genoeg 57 nieuwe vrijwilligers in de loop van het jaar te mogen verwelkomen.

Onze vrijwilligers zijn van essentieel belang voor het goede verloop van de Brailleclubs.

4.2. Schenkers en erflaters.

In 2012 konden dankzij de gulheid van onze schenkers verscheidene projecten tot stand komen. De Brailleliga dankt de individuele schenkers, de liefdadigheidsorganisaties en de bedrijven voor de geboden hulp.

Aan onze 62ste Tombola namen heel wat mensen deel. Deze is een onmisbare bron van inkomsten voor het behoud van de gratis diensten aan personen met een visuele beperking. De opbrengst van de Tombola 2012 wordt gebruikt om personen te helpen zelfstandig te blijven in het dagelijkse leven.

Tal van mensen kiezen ervoor ons te helpen door al hun bezittingen of een deel ervan aan de Stichting voor de blinden, stichting van openbaar nut van de Brailleliga, na te laten. Zo stellen zij het voortbestaan van onze actie voor blinde en slechtziende personen veilig. Legaten vormen immers het grootste deel van onze financiële inkomsten.

Mensen die door omstandigheden geen directe erfgenaam (meer) hebben, kunnen hun naam en levenswerk nog tijdens hun leven of via een testament verderzetten via een opgedragen fonds. Samen met de schenkers worden doel en naam van deze fondsen bepaald. De Stichting voor blinden staat in voor het gratis beheer en de opvolging (lijst met alle opgedragen fondsen op pag.19).

4.3. Subsidiërende instanties.

Overheidssubsidies dekken slechts een deel van de financiële noden van de Brailleliga. Ze zijn evenwel onmisbaar om onze diensten op het gebied van opleiding, culturele activiteiten, pedagogische omkadering, begeleiding en vrijetijdsbesteding ten voordele van personen met een visuele beperking te behouden. Onze dank gaat ook uit naar de gemeenten en provincies die steeds vaker gehoor geven aan een verzoek om financiële of materiële hulp.

5. BESLUIT EN PERSPECTIEVEN.

Een maatschappij in beweging.

We leven in een maatschappij die erg snel evolueert. Om personen met een visuele handicap te helpen, vinden we het belangrijk om zo snel mogelijk mee te evolueren zodat we de beste hulp en ondersteuning kunnen aanbieden.

De Brailleliga begint het jaar 2013 dan ook boordevol ideeën, een heleboel projecten en de blijvende wil om blinde en slechtziende personen te ondersteunen.

Het aantal personen die zich tot ons richten neemt elk jaar toe, dus is het belangrijk dat we aan de verwachtingen van elk van die 13.364 personen kunnen voldoen.

Elke dag proberen we het dagelijks leven van heel wat blinde en slechtziende personen een stuk te vergemakkelijken, helpen we hen om echt zelfstandig te blijven, bieden we hen opleidingen of studiebegeleiding aan, ondersteunen we hen bij hun integratie op de arbeidsmarkt en organiseren we toegankelijke ontspanningsactiviteiten voor hen. Die basisopdracht zullen we in 2013 met al onze energie voortzetten.

Een technologische maatschappij.

Voor 2013 hebben we ook diverse projecten gepland rond technologie. Technologie kan voor personen met een visuele handicap immers een onschatbaar hulpmiddel zijn, zowel in het dagelijks leven als tijdens de studies of op het werk. Daarom volgen we de evolutie van technologische hulpmiddelen voor personen met een visuele handicap, zoals tablets en smartphones, op de voet.

Om het gebruik van deze technologieën ter vergemakkelijken voor de personen met een visuele handicap, zullen workshops, cursussen en infosessies (buroticalessen, het gebruik van aangepaste telefoons of Daisyspelers) georganiseerd worden.

Binnenkort lanceren we ook onze nieuwe, volledig herwerkte en aangepaste website, die een volwaardige tool moet worden voor blinde en slechtziende personen. Zowel slechtziende personen – via contrasten en verticaal lopende tekst – als blinde personen – dankzij spraaksynthese en de brailleleesregel – kunnen op die manier op de hoogte blijven van de activiteiten en diensten van de Brailleliga. Met onze nieuwe website leggen we de nadruk op informatie, maar we doen dat ook met ons tijdschrift « De Witte Stok », dat momenteel herwerkt wordt, en onze Facebookpagina's, die ons elke dag wat beter bekend maken bij het grote publiek.

Een gediversifieerde maatschappij.

Met de opening van nieuwe regiohuizen wil de Brailleliga haar diensten nog dichter brengen bij de mensen die ze nodig hebben. Meteen de gelegenheid om nieuwe buurtactiviteiten, aangepaste uitstappen of culturele activiteiten te organiseren, de Brailleclubs te versterken, opleidingen aan te bieden, een betere integratie op de arbeidsmarkt te bevorderen, enz.

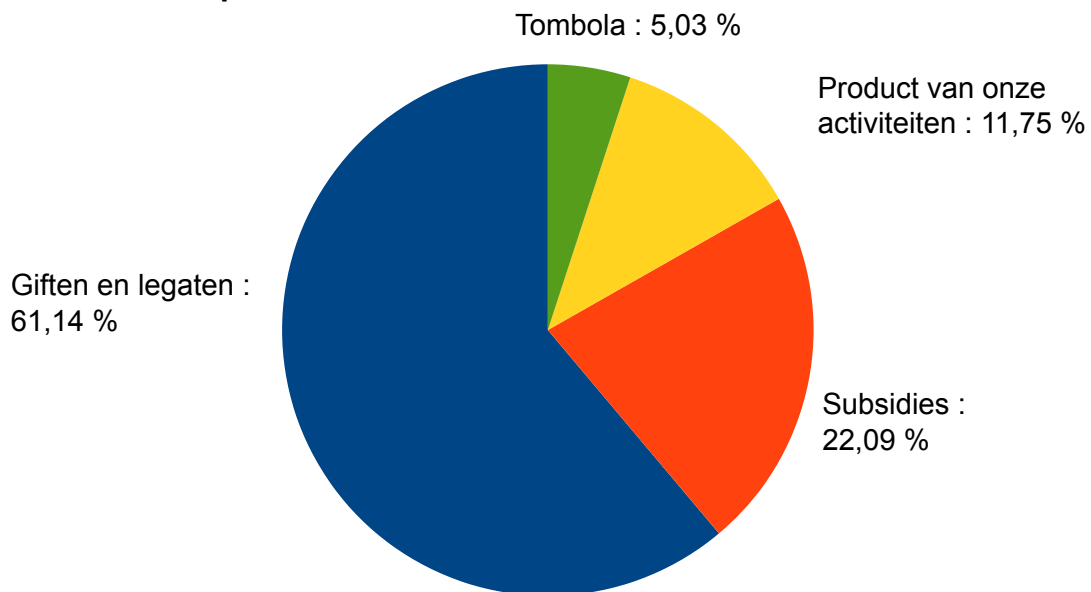
Onze verschillende diensten willen ook de ondersteuning van jongeren versterken, via aangepaste ontspanningsactiviteiten, meer steun voor schoolintegratie, een betere samenwerking met scholen voor buitengewoon onderwijs en integratie op de arbeidsmarkt, maar ook themadagen en aangepaste workshops.

Om haar missies te kunnen vervullen, haar diensten te versterken en nieuwe projecten te ontwikkelen, heeft de Brailleliga uw steun nodig: steun van de naaste omgeving van blinde en slechtziende personen, de vrijwilligers, de medewerkers, de schenkers, de bedrijven, de subsidiërende overheden, ... Bedankt iedereen!

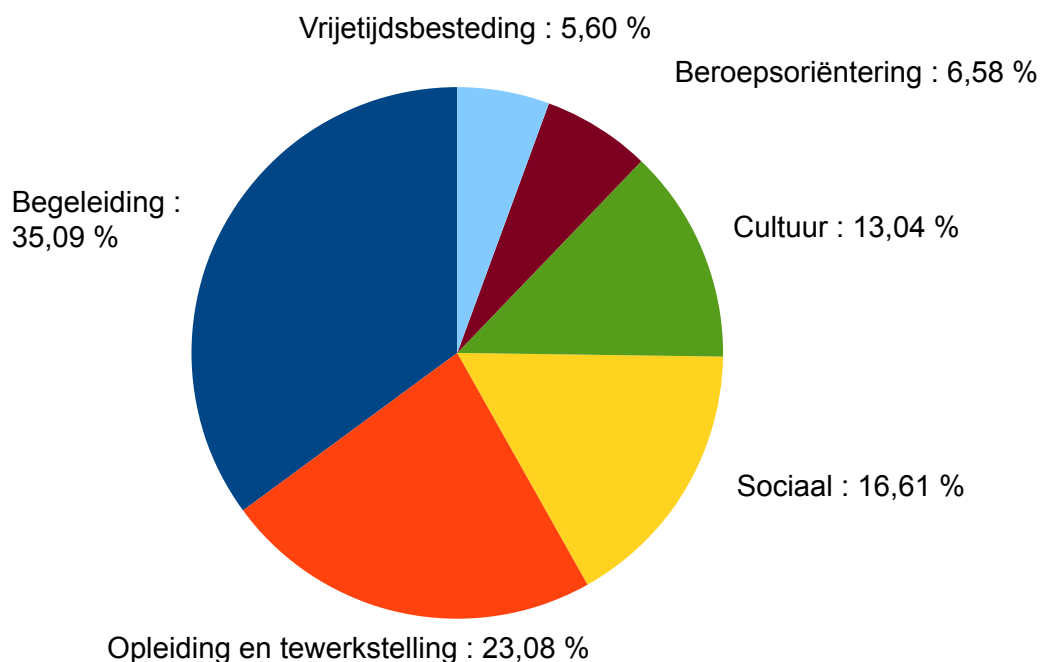
6. ENKELE CIJFERS.

Met de volgende cijfers willen we graag de werking van onze organisatie nog even illustreren.

Herkomst financiering van het geheel aan activiteiten van de Brailleliga ten gunste van blinde en slechtziende personen:

Iedere euro, besteed aan de diensten voor hulp aan blinde en slechtziende personen, is als volgt verdeeld:

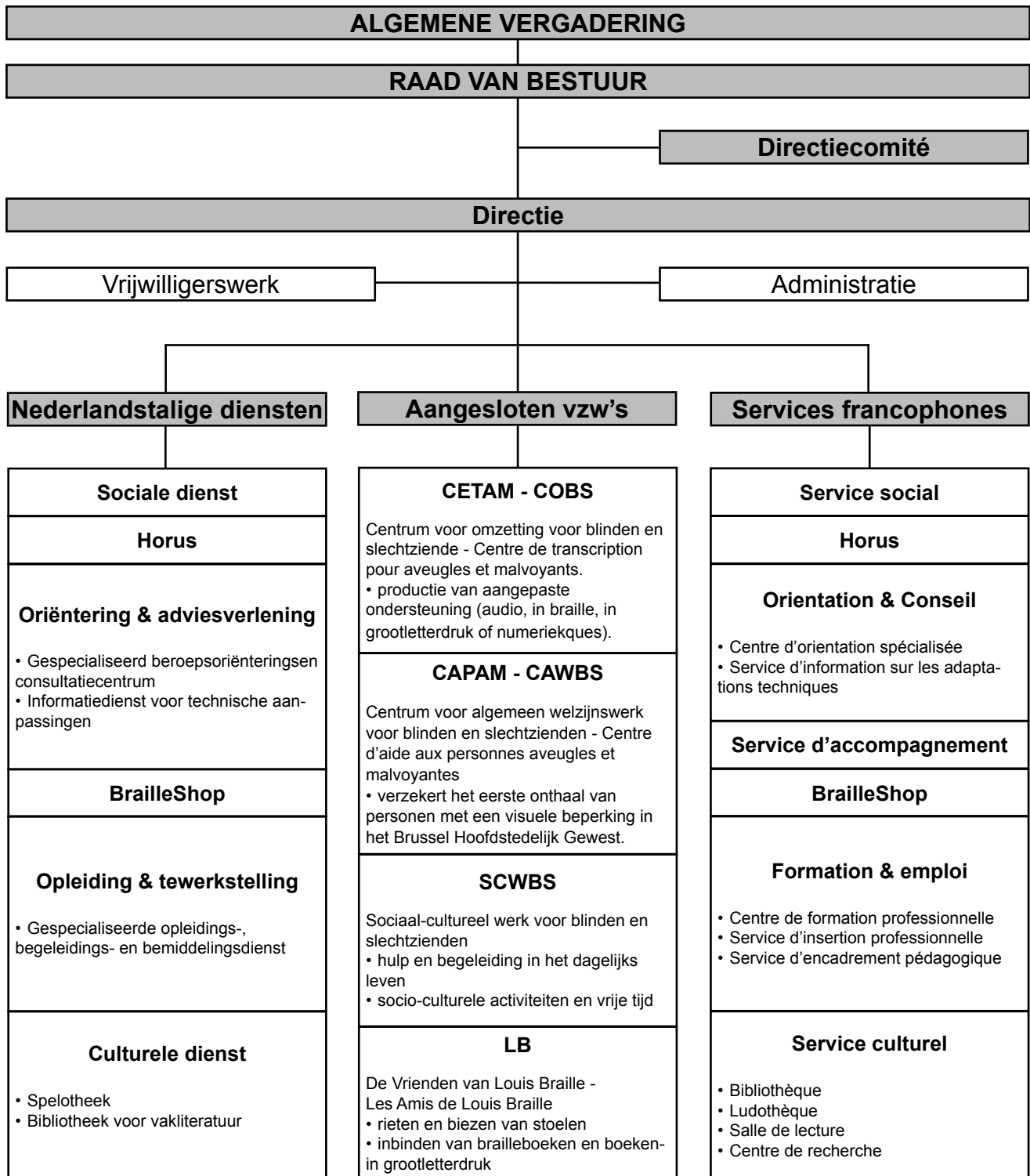
De rekeningen van de Brailleliga vzw, de Stichting voor de blinden, stichting van openbaar nut van de Brailleliga en de aangesloten vzw's van de Brailleliga werden gecontroleerd door de Burg. BVBA Yves Merlin, bedrijfsrevisoren.

Dit activiteitenverslag werd goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Brailleliga op 30 april 2013.

BIJLAGEN.

A. Structuur van de Brailleliga.

B. Samenstelling Raad van Bestuur (op 31 december 2012).

De heer Michel BERLO
Mevrouw Jeanne BOURLARD
De heer Guy DE WILDE
De heer Raoul DUTRY
De heer Paul FAMAIEY
De heer Marcel FLORIZOONE
De heer Marc GIBOUX

De heer Claude JOTTRAND
De heer Pierre LECOCQ
De heer Luc LION
De heer Jacques VAN BELLINGHEN
De heer Thierry VAN BOXMEER
De heer Alain VAN CAUTEREN
De heer Henri van der VAEREN

Erefuncties :

Mevrouw Adèle BERLO-CHALON (Erebestuurder)
De heer Jacques DAVER (Erebestuurder)
De heer René DEVILLEZ (Erebestuurder - erevicevoorzitter en eresecretaris-Generaal)
De heer Marc GIBOUX (Erevoorzitter)
De heer Jean-Paul HERBECQ (Erebestuurder en)
De heer Alex HOEBEKE (Erebestuurder)
De heer Felix MERTENS (Erebestuurder)
De heer Jan VAN NULAND (Erebestuurder)

C. Leden van het Directiecomité (op 31 december 2012).

De heer Michel BERLO, Vicevoorzitter en Adjunct-Secretaris-Generaal
De heer Guy DE WILDE, Vicevoorzitter en Penningmeester
De heer Marcel FLORIZOONE, Adjunct-Penningmeester
De heer Marc GIBOUX, Secretaris-Generaal
De heer Michel MAGIS, Directeur van de Brailleliga
De heer Thierry VAN BOXMEER, Voorzitter

D. Raadgevers van het Directiecomité (op 31 december 2012).

De heer Pierre-B. BAREEL
De heer René DEVILLEZ

E. Aangesloten vzw's.

De Brailleliga is permanent lid van de volgende verenigingen voor personen met een visuele handicap die ze mee heeft helpen oprichten. We noteren evenwel dat op 01/11/2012 de activiteiten van de vzw COBS en de vzw LB (De Vrienden van Louis Braille) in het kader van een rationalisering werden opgenomen in de vzw Brailleliga.

- COBS vzw (Centrum voor Omzetting voor Blinden en Slechtzienden) maakt geschreven informatie toegankelijk voor personen met een visuele handicap door gebruik te maken van aangepaste hulpmiddelen (audio, braille, grootletterdruk of digitaal).
- CAWBS vzw (Centrum voor Algemeen Welzijnswerk voor Blinden en Slechtzienden) wil in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een eerste onthaal verzekeren voor blinde en slechtziende personen en instaan voor een analyse van hun situatie, oriëntatie, begeleiding en opvolging van hun vragen.
- SCWBS vzw (Sociaal Cultureel Werk voor Blinden en Slechtzienden) ontwikkelt diverse initiatieven met als doel de zelfstandigheid en de sociale integratie van personen met een visuele handicap te vergroten.

- LB vzw (De Vrienden van Louis Braille) staat op ambachtelijke wijze in voor het rieten en biezen van stoelen en het inbinden van boeken in braille en in grootletterdruk.

F. Stichting voor de blinden.

De Stichting voor de blinden, erkend als stichting van openbaar nut van de Brailleliga door het Koninklijk Besluit van 19 april 2006, heeft vier kernopdrachten vooropgesteld:

- Blinde en slechtziende personen helpen door een materiële en financiële steun aan de Brailleliga vzw.
- Wetenschappelijk onderzoek ondersteunen door oftalmologische onderzoeksprojecten te bekronen.
- Voorkomen en sensibiliseren van het groot publiek d.m.v. informatiecampagnes.
- Het gebruik beheren en controleren van de opgedragen fondsen en van de fondsen die aan haar gelegeerd worden.

Leden van het Wetenschappelijk Comité (op 31 december 2012):

Professor Monique CORDONNIER
 Professor Jean-Jacques DE LAEY (Voorzitter)
 Professor Patrick DE POTTER
 Professor Philippe KESTELYN
 Professor Laurence POSTELMANS
 Professor Jean-Marie RAKIC
 Professor Werner SPILEERS
 Professor Marie-José TASSIGNON
 Professor François WILLERMAIN

G. Opgedragen fondsen.

- Fonds Robert Van Assche en Anna Van Crombrugghe. Toekenning van prijzen aan verdienstelijke blinde personen.
- Fonds Claire Penninckx. Hulp aan blinde personen die in Elsene wonen en te kampen hebben met ernstige financiële problemen.
- Fonds Eifel. Hulp aan een blind of slechtziend personeelslid van de Brailleliga wegens opmerkelijke inspanningen voor integratie in het beroepsleven.
- Fonds Mélanie Van Sichem. Tussenkost in de financiering van Daisyspelers voor blinde of slechtziende personen ouder dan 65 jaar en tussenkost in de aanschaf van bepaalde technische hulpmiddelen.
- Fonds Ruthy. Financiering van de eerste witte stok die aangeboden wordt aan blinde en slechtziende personen.
- Fonds Jules Legardien. De zelfstandigheid van blinde en slechtziende personen stimuleren door de financiering van kooklessen, braillelessen en mobiliteitslessen om zich te verplaatsen met een lange witte stok.
- Fonds Christophe. Financiële tussenkost bij de aankoop van kleine technische hulpmiddelen in de BrailleShop.
- Fonds Hubert Ouvry. Toekenning van studiebeurzen aan blinde en slechtziende personen.
- Fonds Roger Roovers. Tussenkost in de kosten voor het omzetten van cursussen en andere documenten voor studenten indien deze kosten niet door de subsidiërende overheden gedekt worden.

Het gebruik van deze Fondsen wordt door de Stichting voor de blinden gratis gecontroleerd en beheerd.

H. De Brailleliga : actief in heel het land.

1. Brussel (Hoofdzetel)

Engelandstraat 57
1060 Brussel
T. 02 533 32 11

2. Antwerpen

Frankrijklei 40
2000 Antwerpen
T. 03 213 27 88

3. Gent

Kortrijksesteenweg 344
9000 Gent
T. 09 220 58 78

4. Hasselt

Leopoldplein 25 / 3
3500 Hasselt
T. 011 21 58 88

5. Kortrijk

Minister Tacklaan 35 / 01
8500 Kortrijk
T. 056 20 64 60

6. Leuven

Fonteinstraat 133 / 0001
3000 Leuven
T. 016 20 37 97

7. Ath

Rue de la Station 41 / 2
7800 Ath
T. 068 33 54 50

8. Charleroi

Boulevard Tirou 12
6000 Charleroi
T. 071 32 88 22

9. Libramont

Avenue de Bouillon 16 A
6800 Libramont
T. 061 23 31 33

10. Liège

Rue des Guillemins 63
4000 Liège
T. 04 229 33 35

11. Namur

Rue de la Croix-Rouge 31 / 7
5100 Jambes
T. 081 31 21 26